

LAPPI

Kolpeneen palvelukeskuksen kuntayhtymä

Myllärintie 35
96400 Rovaniemi

VALTIONAVUSTUKSEN MYÖNTÄMINEN TULEVAISUUDEN SOSIAALI- JA TERVEYSKESKUS -OHJELMAN MUKAISEEN KEHITTÄMISHANKKEESEEN

HAKEMUS

Kolpeneen palvelukeskuksen kuntayhtymä on hakenut 29.4.2020 päivätyllä ja 8.6.2020 täydennetyllä hakemuksella 2 681 000 euroa valtionavustusta Tulevaisuuden sote-keskus Lapissa -nimiseen hankkeeseen.

Hanke liittyy Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman tavoitteiden toteuttamiseen Lapin maakunnassa.

Hakija on sovitun mukaisesti täydentänyt hakemustaan hankkeen keston ja osatoteuttajien osalta sekä päivittänyt talousarviolaskelman 8.6.2020 lähettämällään lisäselvityksellä.

Hankkeen päätavoitteena on turvata asiakkaalle sosiaali- ja terveyskeskuksessa sosiaalihuollon, perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palvelut yhteensovitettuina siten, että toimijoiden työnjaosta on sovittu ja yhteistyökäytänteet ovat sujuvia. Hoidon ja palvelun piiriin pääsee tarpeen edellyttämässä ajassa monikanavaisesti. Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstö on osaavaa, sitoutunutta ja osaamista hyödynnetään laajasti. Hankkeen hyötytavoitteet jakautuvat neljän kokonaisuuden alle: 1) sote-keskuksen kehittäminen, 2) lapset, nuoret ja perheet, 3) saamenkieliset ja kulttuurinmukaiset palvelut sekä 4) ikäihmisten palvelut.

Hankkeen tavoitteet ja sisältö kuvataan tarkemmin hakemusasiakirjoissa.

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN RATKAISU

Sosiaali- ja terveysministeriö myöntää Kolpeneen palvelukeskuksen kuntayhtymälle 2 679 982 euroa valtionavustusta hankkeen toteuttamiseen.

Valtionavustus on tarkoitettu käytettäväksi 1.1.2020–31.12.2022 syntyviin kustannuksiin. Avustuksella voidaan kattaa hanketoiminnasta aiheutuvat kustannukset täysimääräisesti.

Avustusta saa käyttää hakijan (hankehallinnoijan) ja seuraavien osatoteuttajien hanketoiminnan kustannuksiin: Rovaniemen kaupunki, Ranuan kunta, Kemijärven kaupunki, Sallan kunta, Posion kunta, Savukosken kunta, Pelkosenniemen kunta, Utsjoen kunta, Inarin kunta, Sodankylän kunta, Kittilän kunta, Enontekiön kunta, Muonion kunta, Kolarin kunta, Pellon kunta, Ylitornion kunta, Kemin kaupunki, Tervolan kunta, Keminmaan kunta, Tornion kaupunki, Simon kunta, Oulunkaaren kuntayhtymä, Lapin sairaanhoitopiirin kuntayhtymä, Länsi-Pohjan sairaanhoitopiirin kuntayhtymä, Pelkosenniemi-Savukoski kansanterveystyön kuntayhtymä.

Avustus maksetaan valtion talousarviomomenteilta 33.60.39.12 ja 33.03.31.02. Avustus myönnetään myöntöpäätösperusteella.

Perustelut

Sosiaali- ja terveysministeriö ilmoitti 20.1.2020 haettavana olevasta valtionavustuksesta Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskusohjelmaan. Ohjelmaa toteutetaan alueellisilla kehittämishankkeilla vuosina 2020–2022 ja haku oli kohdistettu maakunnallisille hankekokonaisuuksille. Jaettavana olevan valtionavustuksen enimmäismäärä oli 70 miljoonaa euroa.

Pääministeri Sanna Marinin hallituksen hallitusohjelman mukaisesti käynnistetään Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelma. Visiona on, että Suomi on maa, jossa jokainen saa hoitoa, hoivaa ja huolenpitoa oikea-aikaisesti ja yhdenvertaisesti. Palvelut ovat kustannustehokkaita ja vaikuttavia. Ne rakentuvat joustavasti ja kokonaisvaltaisesti ihmisen elämäntilanteiden ja tarpeiden ympärille. Avustushaussa painotettiin peruspalveluiden saatavuutta edistäviä kehittämistoimia, jotka samalla tukevat hallitusohjelman mukaisen hoitotakuun tiukentamisen mahdollisuuksia. Tarkoitus on, että samaan tarkoitukseen järjestetään täydennyshaut myöhemmin, mikäli eduskunta vahvistaa avustusten perusteena olevat määrärahat valtion talousarvioon.

Avustukseen sovelletaan asetusta sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeiden valtionavustuksista vuosina 2020–2023 (13/2020). Asetuksessa on määritelty valtionavustuksen myöntämisen yleiset edellytykset sekä maakunnan hankekokonaisuuden avustuksen myöntämisen edellytykset.

Valtionavustuksen myöntämisen yleiset perusteet

Valtionavustuksen myöntämisen edellytyksenä on, että hanke täyttää seuraavat valtionavustusasetuksen 2 ja 3 §:ssä todetut edellytykset:

1. hanke edistää kaikkia Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman tavoitteita;
2. hankkeeseen osallistuvien kuntien ja kuntayhtymien yhteenlaskettu asukasluku on vähintään 80 prosenttia maakunnan tai asetuksessa tarkoitetun erityisen syyn perusteella määritellyn muun alueen asukasluvusta;
3. hanke on tarpeellinen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämiseksi ja se tukee palveluiden kehittämistä ja tehostamista, hyvien käytäntöjen levittämistä sekä toimintatapojen uudistamista;
4. hankkeella on kiinteä yhteys julkiseen sosiaali- ja terveydenhuoltoon;
5. hankkeessa otetaan huomioon valtakunnalliset sosiaali- ja terveydenhuollon rakenneuudistusta koskevat linjaukset;
6. hankkeessa on otettu huomioon tarvittava poikkihallinnollinen yhteistyö;
7. hankkeen voidaan arvioida olevan tuloksellinen ja laaja-alaisesti hyödynnettävä;
8. hankesuunnitelma on käsitelty valtakunnallisessa sote-uudistuksen johtoryhmässä.

Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelman tavoitteet:

1. Palveluiden yhdenvertaisen saatavuuden, oikea-aikaisuuden ja jatkuvuuden parantaminen.
2. Toiminnan painotuksen siirtäminen raskaista palveluista ehkäisevään ja ennakoiivaan työhön.
3. Palveluiden laadun ja vaikuttavuuden parantaminen.
4. Palveluiden monialaisuuden ja yhteentoimivuuden varmistaminen.
5. Kustannusten nousun hillitseminen.

Hanke täyttää asetuksen mukaiset muodolliset ja sisällölliset kriteerit. Hankkeen tulee toimeenpanossa huomioida päätöksen liitteinä oleva Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen tekemä muistio hankehakemusten sisällöistä (liite 3) ja hankekohtainen arviointilausunto (liite 4). Valtionavustuksen saamisen ehtona on, että talousarviolaskelma tarkennetaan 30.10.2020 mennessä vastaamaan myönnetyn valtionavustuksen euromäärää. Talousarviolaskelma tulee toimittaa STM:n kirjaamoon kirjaamo(at)stm.fi.

VALTIONAVUSTUKSEN MAKSAMINEN

Avustus maksetaan valtion vuoden 2020 talousarviomomentilta 33.60.39.12 (tulevaisuuden sote-keskus) 2 404 982 euroa ja talousarviomomentilta 33.03.31.02 (tulevaisuuden sote-keskus/lape) 275 000 euroa. Vuoden 2020 määräraha on käytettävä vuoden 2022 joulukuun loppuun mennessä.

Avustuksen projektinumero on 5500M-SOTE.0014.

Valtionavustus maksetaan hankehallinnoijalle toteutuneiden kustannusten perusteella. Avustuksen maksua tulee hakea maksatushakemuksella jaksolta 1.1.–31.12.2020 ja seuraavat vuodet jaksoilta 1.1.–30.6. ja 1.7.–31.12. Maksatushakemus liitteineen tulee toimittaa Lounais-Suomen aluehallintovirastolle kahden kuukauden kuluessa maksatusjakson päättymisestä. Viimeinen maksatushakemus vuonna 2020 myönnetyn avustuksen osalta tulee toimittaa Lounais-Suomen aluehallintovirastolle huhtikuun loppuun mennessä vuonna 2023.

Maksatushakemuksen yhteydessä hankehallinnoijan tulee toimittaa:

- ote kirjanpidon pääkirjasta,
- hankkeen tuloslaskelma,
- talousarvion toteutumisvertailu,
- yhteenveto maksatusjaksolla maksetuista palkoista ja
- selvitys palvelujen ostoista ja muista hankinnoista ja niiden kilpailutuksesta.

Maksatuksen tekemiseksi edellytetään, että hankkeen toiminnasta on raportoitu hankesalkkuun päätöksen mukaisesti.

Ohjeet ja lomakkeet maksatushakemuksen tekemiseksi ovat sote-uudistuksen verkkosivuilla osoitteessa soteuudistus.fi. Jos hankehallinnoijalle on epäselvää, oikeuttaako kustannus valtionavustukseen, tulee sen ottaa yhteyttä Lounais-Suomen aluehallintovirastoon ennen maksatushakemuksen toimittamista.

Hankkeen päättymiseen on varauduttava riittävän ajoissa. Hankkeen toiminnot on suunniteltava siten, että hankehallinnoija ehtii tehdä viimeisen maksatushakemuksen määräajassa.

Hankehallinnoijan tulee maksatushakemuksen tehdessään ottaa huomioon, mitä tässä päätöksessä ja sosiaali- ja terveysministeriön sekä Lounais-Suomen aluehallintoviraston antamissa ohjeissa on todettu valtionavustukseen oikeuttavista kustannuksista. Lounais-Suomen aluehallintovirastolla on oikeus tarvittaessa pyytää maksatuksiin liittyviä lisäselvityksiä.

VALTIONAVUSTUKSEN EHDOT

Tähän valtionavustuspäätökseen sovelletaan valtioneuvoston asetusta sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeiden valtionavustuksista vuosina 2020–2023 (13/2020) ja valtionavustuslakia (688/2001). Lisäksi on noudatettava seuraavia ehtoja:

Hyväksyttävät kustannukset

Avustusta saa käyttää vain siihen tarkoitukseen, johon se on myönnetty. Valtionavustus maksetaan toteutuneiden, hyväksyttävien kustannusten perusteella. Hakemuksen yhteydessä toimitettuun kustannusarvioon sisällytetyjä kustannuseriä ei ole hyväksyty sellaisenaan tällä päätöksellä, vaan kustannuksia arvioidaan maksatushakemuksen yhteydessä.

Hankkeen toteuttamiseen liittyviä, hyväksyttäviä kustannuksia ovat hankkeen toteuttamisen kannalta tarpeelliset ja määrältään kohtuulliset kustannukset:

1. hallinnointikustannukset,
2. hankkeen henkilöstökustannukset,
3. matkakustannukset,
4. toimitilojen vuokrat,
5. välittömästi hankkeen toteuttamiseen liittyvät irtaimen omaisuuden hankintakulut,
6. ulkopuolisista lähteistä hankitun tutkimuksen ja tietämyksen sekä konsultoinnin ja vastaavien asiantuntijapalvelujen kustannukset ja
7. muut hankkeen toteuttamiseksi välttämättömät kustannukset.

Avustettavasta toiminnasta syntyvät tuotot vähennetään valtionavustukseen oikeuttavista kustannuksista. Hyväksyttävistä kuluista vähennetään myös samaan tarkoitukseen myönnetty muut julkiset avustukset, jollei päätöksestä muuta ilmene. Hanketoimijoiden muun toiminnan tuotot eivät vaikuta avustuksen määrään.

Hallinnointikustannukset

Hankkeen hallinnointikustannukset voivat olla hankkeelle kohdennettuja yleiskustannuksia. Hallinnointikustannukset tulee pystyä osoittamaan kohdentamisperusteet (jakoperusteet) sisältävällä laskelmalla.

Henkilöstökustannukset

Henkilöstökustannuksina voidaan ottaa huomioon hankkeeseen palkatun henkilöstön palkkamenot sivukuluineen. Myös asiantuntijoiden työpanoksen siirrosta hankkeelle aiheutuvat palkkakustannukset ovat valtionavustukseen oikeuttavia kuluja edellyttäen, että ne ovat todennettavissa hankkeen kirjanpidosta. Työpanoksen siirtona tehtävän hanketyön kirjaa omaan hankekirjanpitoonsa se kunta/kuntayhtymä, johon työntekijä on työsuhteessa.

Hankkeen henkilöstömenojen tulee kohdentua kehittämistoiminnasta aiheutuviin kustannuksiin, joten ne eivät saa sisältää hanketoimijan perustyöstä aiheutuvia kustannuksia. Uusien pysyvien virkojen perustaminen ei oikeuta valtionavustukseen.

Hallitusohjelman mukaisesti hoitotakuuta tiukennetaan perusterveydenhuollossa niin, että jatkossa kiireettömässä tapauksessa hoitoon pääsisi 7 vuorokauden sisällä hoidon tarpeen arvioinnista. Tähän valmistautumiseksi osassa kunnista voivat olla tarpeen hankkeistetut jonojen purkutoimet perusterveydenhuollossa ja palvelujen saatavuuden parantaminen suun terveydenhuollossa. Jonojen purku edellyttää hetkellisesti tavallista enemmän kapasiteettia. Silloin kun jononpurkutoimet kytkeytyvät välittömästi kehittämis- ja kokeilutoimiin tai uusien toimintamallien käyttöönottoon, voidaan näitä toimia rahoittaa valtionavustuksella.

Palkkakustannusten kohdentamisen hankkeelle tulee perustua hankkeelle tehtyyn työaikaan. Osa-aikaisesti hankkeelle työtä tekevien työaikaan pitää seurata työajanseurannan avulla. Työntekijä ja työntekijän esimies allekirjoittavat työajanseurannan.

Avustettavaan toimintaan palkattavan henkilöstön työsuhte-etuudet (esim. työterveyshuolto, lomarahat, loma-ajan palkat) ovat hyväksyttäviä kustannuksia siltä osin kuin ne ovat määrältään kohtuullisia ja vastaavat kyseisen organisaation muun henkilöstön työsuhte-etuuksia.

Työntekijöiden irtisanomistilanteissa avustuksella voi kattaa ainoastaan palkkakuluja, joita vastaan on työntekovelvoite, eli joita vastaan tehdään todellisia työsuoritteita avustetulle toiminnalle.

Hankkeen toteuttamiseksi välttämättömään kehittämistilaisuuteen tai koulutukseen osallistuvien muiden kuin hankkeeseen palkattujen henkilöiden palkkamenot koulutukseen osallistumisen ajalta eivät ole valtionavustukseen oikeuttavia kustannuksia, mutta kehittämistilaisuuteen tai koulutukseen osallistuvien sijalle voidaan tarvittaessa palkata hankerahoituksella sijaiset.

Matkakustannukset

Valtionavustukseen oikeuttavia kotimaan matkakustannuksia ovat hankkeen työntekijöiden, asiantuntijapalveluiden tarjoajien, kuten kouluttajien, sekä hankkeen ohjausryhmän jäsenten ja varajäsenten matkakulut. Matkakulujen tulee olennaisesti liittyä hankkeen tavoitteiden toteuttamiseen. Matkustuksessa tulee noudattaa toimialojen yleistä matkustussääntöä (esim. KVTES) ja työnantajan ohjeistusta.

Ulkomaanmatkan kulujen hyväksymisen edellytyksenä on, että matkaan on haettu ennakkoon lupa STM:stä. Samoin on etukäteen hankittava hyväksymisen ulkomailta hankittavan koulutuksen kustannuksiin. Ulkomaanmatkojen kulut voidaan hyväksyä ainoastaan erityisellä perusteella ja tällöinkin hyväksytään pääsääntöisesti vain hankkeen yhden tai kahden työntekijän matkakulut.

Toimitilakustannukset

Avustettavasta toiminnasta johtuvat tarpeelliset ja määrältään kohtuulliset vuokratulot ovat hyväksyttäviä kustannuksia. Mikäli avustettu toiminta tapahtuu hanketoimijoiden omistamissa tiloissa, toimitilakuluksi hyväksytään vain tiloista maksettava hoitovastike sekä toimitilojen käyttö- ja ylläpitokuluja, elleivät ne jo sisälly edellä mainittuun hoitovastikkeeseen. Korjaus- ja rahoitusvastikekuluja ei voida kattaa avustuksella.

Irtaimiston kustannukset

Valtionavustukseen oikeuttaviksi kustannuksiksi ei hyväksytä laite- tai kalustehankintoja tai muita investointeja, ellei hankinnoista ole ennen niiden tekemistä sovittu STM:n kanssa. Poikkeuksena ovat hankkeeseen palkatun hankehenkilöstön henkilökohtaiseen käyttöön tulevat työvälineet, kuten tietokone ja matkapuhelin sekä niiden käytöstä aiheutuvat kustannukset.

Tietoteknologian kehittämiseen liittyvien menojen hyväksyminen valtionavustukseen oikeuttaviksi kustannuksiksi edellyttää, että ne toimenpiteet, joista kustannukset aiheutuvat, ovat etukäteen hyväksytyt STM:ssä. Pääsääntöisesti kaikki sähköisten palveluiden ja työkalujen kehittäminen rahoitetaan soite-rakennemuutosten tukemiseen tarkoitettua valtionavustuksesta.

Muut kustannukset

Kokous-, tarjoilu- ja edustuskulut

Kohtuullisina kokous-, tarjoilu- ja edustuskuluina hyväksytään sellaiset kustannukset, jotka ovat perusteltuja tavanomaisen vieraanvaraisuuden tai huomaavaisuuden osoittamiseksi.

Arvonlisävero

Arvonlisäverokustannuksina hyväksytään vain ne maksetut arvonlisäverot, jotka jäävät toiminnan lopullisiksi kustannuksiksi ja joista hanketoimija ei saa palautusta.

Kustannukset, joita ei hyväksytä

Hyväksyttäviä kustannuksia eivät ole:

- kustannukset, jotka ovat syntyneet ennen valtionavustuspäätöstä, lukuun ottamatta hankehakemuksen valmistelusta aiheutuneita ja todennettavissa olevia kustannuksia
- poistot ja laskennalliset erät kuten laskennalliset vuokrat ja varaukset (pois lukien lomapalkkavaraukset)
- lainojen lyhennykset, rahoituskulut tai korot
- ei-lakisääteiset lisäeläkkeet tai tulospalkkiot
- liike- ja sijoitustoiminnan kustannukset
- oikeudenkäyntikulut tai oikeuden langettamat korvaukset sekä muut rangaistusluonteiset maksut, kuten takaisinperinnästä suoritettavat velvoitteet, sakot, viivästyskorot tai muistutusmaksut
- tilojen rakentamisesta, laajentamisesta tai perusparannuksesta aiheutuvat kustannukset
- ahkeruusraha tai siihen rinnastettava korvaus (työtoimintaraha tai työosuusraha)
- irtisanomiskorvaukset ja maksetut palkat ilman työntekovelvoitetta (esimerkiksi irtisanomistilanteessa)
- rahana tai siihen verrattavana suorituksena annetut lahjat
- muun toiminnan kustannukset tai alijäämät
- työnhajauskustannukset ja koulutuskustannukset, jotka aiheutuvat sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain (817/2015) 5 §:ssä tai terveydenhuoltolain (1326/2010) 5 §:ssä tarkoitetusta kunnan tai muun työnantajan lakisääteisestä täydennyskoulutusvelvoitteesta.

Sopimukset hankkeeseen osallistuvien kanssa

Avustusta saa käyttää muun kuin saajan toiminnan tai hankkeen avustamiseen vain päätöksessä todetulla tavalla. Valtionavustus maksetaan hankehallinnoijalle, jonka tulee tehdä kaikkien muiden hanketta toteuttavien kanssa sopimus valtionavustuksen käytöstä, käytön valvonnasta ja niiden ehdoista (sopimus pohja liitteenä). Hankehallinnoija on vastuussa avustuksen oikeasta käytöstä koko avustettavan hankekokonaisuuden osalta. Sopimus tulee toimittaa Lounais-Suomen aluehallintovirastolle viimeistään neljän (4) kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksisaannista.

Psykososiaalisten menetelmien kehittämisessä maakunnan on tehtävä yhteistyötä erityisvastuualueella (erva) yliopistollisen sairaalan kanssa. Tällä varmistetaan sekä yhteistyörakenteiden toimivuus että hoitojen alueelliset kokonaisuudet, menetelmien yhdenvertainen saatavuus ja niiden osaamisen ylläpito alueella. Hankehallinnoijan tulee toimittaa viimeistään neljän (4) kuukauden kuluessa tämän päätöksen tiedoksisaannista Lounais-Suomen aluehallintovirastoon yliopistosairaalan kanssa tehty sopimus nuorten psykososiaalisten menetelmien ja niitä tukevan yhteistyörakenteen kehittämisestä. Sopimukseen tulee sisällyttää kehittämistyön aikataulu, kustannukset sekä tieto siitä, millä aikataululla ja missä laajuudessa suunnitellut kehittämistoimenpiteet vastaavat arvioituun alueelliseen palvelutarpeeseen.

Kirjanpito

Avustuksen saajan on järjestettävä kirjanpitonsa kirjanpitolaissa säädetyllä tavalla ja siten, että avustuksen käyttöä voidaan kirjanpidosta luotettavasti seurata. Kirjanpidon tilit ja vientiselitteet tulee nimetä siten, että ne ovat riittävän informatiivisia oikeiden tietojen antamiseksi avustuksen käytöstä.

Hankkeen kirjanpidon tulee olla riittävän selkeästi eriytetty ja hankkeen kaikkien tulo- ja menoerien tulee sisältyä hankkeen kirjanpitoon. Hankehallinnoijalla sekä jokaisella hankkeeseen osallistuvalla kunnalla tai kuntayhtymällä, jonka kustannuksia valtionavustuksella korvataan, tulee olla kirjanpidossa oma kustannuspaikka, projektitili tai vastaava, josta valtionavustuksella katettavat kustannukset ovat johdettavissa suoraan maksatusta koskevaan hakemukseen ja sen liitteisiin. Hankkeen kokonaiskustannuksista tulee eritellä lapsi- ja perhepalveluiden kehittämisestä aiheutuvat kustannukset. STM täydentää tarvittaessa ohjeistusta kirjanpidosta valtionavustushankkeiden alkaessa vuonna 2020.

Hankinnat

Hankinnat hankkeessa tulee suunnitella huolellisesti ottaen huomioon hankintalain (laki julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista, 1397/2016) säännökset. Hankinta-asiakirjat (mm. tarjouspyyntö, tarjous ja päätös) on arkistoitava osaksi hankkeen asiakirjoja.

Pienhankintojen kohdalla on kaikki vähäistä suuremmat hankinnat avustettavaan toimintaan (hankinnan arvo noin 20 000 euroa + alv tai yli, avoimeen kilpailutusrajaan saakka) toteutettava pyytämällä tarjouksia useammalta kuin yhdeltä tavarantoimittajalta. Jos hankintakokonaisuus toteutetaan erillisinä osina, kaikkien osien ennakoitu arvo on otettava huomioon hankinnan kokonaisarvoa laskettaessa. Jos hankinta joudutaan esimerkiksi sen luonteesta johtuen tekemään ilman vertailtavia tarjouksia, edellytetään avustuksen saajalta perustelu valitun toimintatavan osalta.

Jos avustuksen saaja tuottaa tarvitsemansa palvelun tai tavarantoimittajan itse, hyväksyttävänä kuluina huomioidaan vain palvelun tai tavarantoimittajan todelliset tuotantokustannukset ilman katetta.

Valtionavustuksella hankittu omaisuus

Valtionavustuksella hankittua omaisuutta ei saa käyttää pysyvästi muuhun kuin valtionavustuspäätöksessä määriteltyyn käyttötarkoitukseen. Omaisuuden omistus- ja hallintaoikeutta ei saa luovuttaa toiselle valtionavustuksen kohteena olevan omaisuuden käyttöaikana. Tällä päätöksellä omaisuuden käyttöajaksi määrätään kymmenen vuotta valtionavustuksen viimeisen erän maksamisesta. Omaisuus voidaan kuitenkin luovuttaa toiselle julkisen hallinnon toimijalle, joka tuottaa tässä päätöksessä tarkoitettua palvelua, esimerkiksi uudistettaessa sosiaali- ja terveydenhuollon rakennetta.

Työajanseurannan järjestäminen

Avustuksella katettavaksi esitettävien henkilöstökustannusten on perustuttava todelliseen työskentelyyn avustetussa toiminnassa. Jos avustettuun toimintaan osallistuva työntekijä työskentelee myös hanketoimijan muussa toiminnassa, tulee tämän työajan käyttö todentaa pitämällä työtehtävien suorittamisesta seurantaa.

Työajanseuranta voidaan toteuttaa eri tavoin, mutta sen tulee olla tuntiperusteista ja jatkuvaa. Työajanseurantatiedot tulee dokumentoida luotettavasti. Työajanseurantatiedot on esitettävä pyydettäessä.

Jos avustettavan toiminnan työtehtäviin palkatut työntekijät työskentelevät täysimääräisesti vain tämän päätöksen mukaisessa avustetussa toiminnassa, riittää, että hanketoimija huolehtii vain työaikalain mukaisesta työaikakirjanpidosta. Ministeriö ei tällöin edellytä erillistä työajan käytön seurantaa.

Avustettavalle toiminnalle kirjatut osuudet henkilöstökuluista tulee täsmäyttää työajan seurannan mukaisiin toteutuneisiin työtunteihin. Täsmäytys ja mahdolliset oikaisut kirjanpitoon tulee tehdä viimeistään tilinpäätösvaiheessa. Tällaiset oikaisut voivat kohdistua palkkakuluihin, palkan lakisääteisiin sivukuluihin ja vapaaehtoisiin henkilöstökuluihin. Myös

sairauspoissaolojen, loma-ajan palkkojen ja lomarahojen kustannukset tulee kohdistaa eri kustannuspaikoille toteutuneiden työtuntien suhteessa.

Muutoksesta ilmoittaminen

Jos hankkeen sisältöön tai talousarvioon on tarpeen tehdä muutoksia avustuspäätöksen jälkeen, on hankehallinnoijan oltava etukäteen yhteydessä sosiaali- ja terveysministeriöön. Ministeriö arvioi annettujen tietojen pohjalta muutospäätöksen tarvetta. Valtionavustuksen maksamisen edellytyksenä on, että muutoksista huolimatta valtionavustuksen myöntämisen perusteet edelleen täyttyvät.

Valtionapuviranomaisen valvontaoikeus

STM asettaa hankkeelle valvojan. Valvoja toimii hankkeen yhdyshenkilönä ministeriössä. STM:n hankkeelle nimeämä valvoja seuraa ministeriön edustajana hankkeen edistymistä hankesuunnitelman mukaisesti.

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos ja Lounais-Suomen aluehallintovirasto voivat avustaa sosiaali- ja terveysministeriötä hankkeen valvonnassa ja tarkastuksessa, jos sosiaali- ja terveysministeriö niin määrää.

Valtionavustuksen saajan on annettava sosiaali- ja terveysministeriölle valtionavustuspäätöksen ehtojen noudattamisen valvomiseksi oikeat ja riittävät tiedot sekä osallistuttava kutsuttaessa valtionapuviranomaisen järjestämiin hankkeen toteuttamista, seurantaa ja arviointia koskeviin tilaisuuksiin.

Sosiaali- ja terveysministeriöllä tai ministeriön valtuuttamalla tarkastajalla on oikeus suorittaa valtionavustuksen maksamisessa ja käytön valvonnassa tarpeellisia tämän päätöksen mukaiseen toimintaan sekä valtionavustuksen saajan talouteen ja toimintaan kohdistuvia tarkastuksia ja valvonnallisia ohjauskäyntejä. Tarkastusta suorittavalla on oikeus saada veloituksetta haltuunsa tarkastuksen edellyttämät tiedot ja asiakirjat. Valtionavustuksen saaja on velvollinen avustamaan tarkastuksen toteuttamisessa. Valtiontalouden tarkastusvirastolla on myös tarkastusoikeus.

Ohjausryhmän asettaminen

Hankehallinnoijan on asetettava hankkeelle ohjausryhmä, jossa tulee olla kattava edustus perustason sosiaali- ja terveydenhuollosta, perusterveydenhuollon yksiköistä sekä sosiaalialan osaamiskeskuksista ja alueella toimivista kolmannen sektorin toimijoista. Ohjausryhmä voi olla yhteinen maakunnan muiden sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeiden kanssa. Valvoja ei ole ohjausryhmän varsinainen jäsen, mutta hänet tulee kutsua hankkeen ohjausryhmän kokouksiin ja ohjausryhmän pöytäkirjat tulee toimittaa hänelle tiedoksi.

Hankkeen tulee ottaa yhteyttä hankkeen valvojaan viimeistään kolmen kuukauden kuluttua valtionavustuspäätöksen tiedoksisaannista. Tämän jälkeen järjestetään neuvottelu, jossa sovitaan, miten yhteistyö hankkeen, valtakunnan tason toimijoiden (THL ja STM) ja muiden valtionavustushankkeiden kesken toteutetaan. Neuvotteluissa sovitaan eri toimijoiden tehtävistä ja vastuista hankkeen toteuttamisessa, tulosten juurruttamisessa ja levittämisessä.

Hankeraportointi ja arviointi

Hankkeen vastuuhenkilöt ovat velvollisia raportoimaan hankkeen etenemisestä valtionhallinnon Hankesalkku-palveluun kuukausittain. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen yhteyshenkilö ohjeistaa Hankesalkun käytöstä ja raportoinnista.

Hankehallinnoija ja avustuksen käyttäjät ovat velvollisia toimittamaan Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle ohjelman hyötytavoitteiden toteutumisen seuraamiseksi ja arvioimiseksi tarpeelliset tiedot.

Hankeaikaisesta ja sen päätyttyä tehtävästä arvioinnista sekä näitä koskevista asiakirjoista on pyydettyä annettava tieto sosiaali- ja terveysministeriölle sekä Lounais-Suomen aluehallintovirastolle.

Hankkeiden tulee työskennellä Innokylässä Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen erikseen ohjeistamalla tavalla. Hankehallinnoija vastaa valtionavustushankkeen työskentelystä Innokylässä.

Ohjelman kokonaisarviointi toteutetaan ulkoisena arviointina, jonka hankkii sosiaali- ja terveysministeriö. Hankehallinnoijan ja avustuksen käyttäjien tulee toimittaa arvioinnin tekemiseksi tarvittavat tiedot.

Maksatuksen keskeytys ja valtionavustuksen takaisinperintä

Jos avustuksen saaja on käyttänyt avustusta muuhun kuin avustuspäätöksen mukaiseen tarkoitukseen tai ei ole noudattanut avustuspäätöksen ehtoja ja rajoituksia, voi ministeriö päätöksellään määrätä avustuksen maksamisen lopetettavaksi sekä jo maksetun avustuksen tai sen osan takaisin perittäväksi.

Ministeriöllä on velvollisuus avustuksen takaisinperintään, jos avustuksen saaja on käyttänyt avustuksen olennaisesti muuhun tarkoitukseen kuin se on myönnetty tai jos avustuksen saaja on antanut ministeriölle väärän tai harhaanjohtavan tiedon sellaisesta seikasta, joka on olennaisesti vaikuttanut avustuksen saantiin, määrään tai ehtoihin, tai salannut sellaisen seikan.

Velvollisuus takaisinperintään syntyy myös, jos avustuksen saaja on olennaisesti rikkonut avustuksen käyttämistä koskevia säännöksiä tai avustuspäätöksen ehtoja.

Ennen takaisinperintään ryhtymistä, tai sen aikana, on ministeriöllä oikeus asettaa avustus maksukieltoon, jos on perusteltu aihe epäillä, että sitä ei ole käytetty avustuspäätöksen mukaiseen tarkoitukseen. Maksukielto voidaan asettaa myös, jos on perusteltu aihe epäillä, että avustuksen saaja ei ole antanut avustuksen maksamista tai valvomista varten oikeita tai riittäviä tietoja.

Valtionavustuksen saajan on maksettava palautettavalle tai takaisin perittäväälle määrälle valtionavustuksen maksupäivästä korkolain (633/1982) 3 §:n 2 momentin mukaista vuotuista korkoa lisätynä kolmella prosenttiyksiköllä. Takaisin perittäväälle määrälle on maksettava vuotuista viivästyskorkoa korkolain 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun korkokannan mukaan, ellei määrää makseta viimeistään valtionapuviranomaisen asettamana eräpäivänä (valtionavustuslaki 24 ja 25 §).

Selvitys valtionavustuksen käytöstä

Hankkeen päätyttyä hankehallinnoijan on tehtävä selvitys hankkeesta, sen etenemisestä ja toteuttamisesta sekä kustannuksista (*valtionavustuksen loppuseelvitys*). Hankehallinnoija kokoaa yhden selvityksen kaikkien toteuttajien osalta. Valtionavustusselvitys tehdään sosiaali- ja terveysministeriöstä saatavalle lomakkeelle.

Selvitykseen liitetään:

- vertailu hankkeen talousarvion ja toteutuneiden kustannusten välillä yhteensä sekä kunkin toteuttajan osalta erikseen,
- lopulliset pääkirjan otteet ja tuloslaskelmat koskien hankkeen koko toteutusaikaa erikseen kaikilta toteuttajilta ja
- tilintarkastajan lausunto avustuksen käytöstä.

Lisäksi hankesalkkuun laaditaan tiivis raportti hankkeen toteutumisesta. Sen tulee sisältää kuvaus hankkeen keskeisistä tuloksista sekä havaituista hyvistä toimintakäytännöistä.

Hankehallinnoijan on järjestettävä tilintarkastus tilintarkastuslaissa (1141/2015) säädetyllä tavalla. Tilintarkastajan lausunnossa on suositeltavaa ottaa kantaa mm. siihen, että kuluerittelyssä mainitut menoerät on maksettu ja ne perustuvat hyväksyttäviin tositteisiin toteuttajan kirjanpidossa, maksatushakemukset on laadittu STM:n päätösehtojen mukaisesti eikä haettavaan rahoitusosuuteen ole saatu rahoitusta muualta, ja että kuluerittelyyn sisältyy ainoastaan menoeriä, jotka ovat valtionavustushankkeessa tukikelpoisia kustannuksia, hyväksytyt hankesuunnitelman mukaisia sekä hankkeelle kuuluvia.

Hankkeen tilintarkastajan tulee lausua myös kynnysarvon ylittävistä suorahankinnoista.

Tilintarkastajan lausunnosta aiheutuvat kustannukset ovat valtionavustukseen oikeuttavia kustannuksia.

Selvitys valtionavustuksen käytöstä on annettava viimeistään kuuden kuukauden kuluessa hankkeen päättymisestä. Valtionavustusselvitys toimitetaan Lounais-Suomen aluehallintovirastoon.

Tekijänoikeudet

Avustuksella tuotettujen tuotosten tulee olla hankkeen päätyttyä vapaasti hyödynnettävissä eikä niihin liittyvillä tekijänoikeuksilla saa rajoittaa tuotosten hyödyntämistä. Poikkeuksen muodostavat moraaliset tekijänoikeudet, esimerkiksi hankkeessa syntyvän julkaisun yhteydessä on mainittava julkaisun kirjoittaneen henkilön nimi. Hanketoimijat eivät saa periä maksua avustuksella tuotettujen tuotosten tekijänoikeuksien myöhemmästä hyödyntämisestä.

Arkistointi

Hanketoimijoiden on säilytettävä Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmaan liittyvä kirjanpito- ja muu aineisto siten, että tuen käytön valvonta on mahdollista myös toiminnan päättymisen jälkeen. Valtionavustuslain (688/2001) 29 §:n mukaan velvollisuus palauttaa valtionavustus tai sen osa raukeaa, kun 10 vuotta on kulunut avustuksen viimeisen erän maksamisesta. Siten avustuksen käyttöä koskeva tarkastus voidaan tehdä mainitun 10 vuoden kuluessa.

Hallinnoivaa organisaatiota kehoitetaan huolehtimaan siitä, että mainittu aineisto säilytetään vähintään 10 vuoden ajan avustuksen viimeisen erän maksamisen jälkeen. Mikäli avustuksen käyttöä koskevaa aineistoa ei mahdollisessa tarkastuksessa löydy, voidaan valtionavustus joutua perimään takaisin selvittämättä jääneeltä osin, jos avustuksen käytöstä ei ole saatavissa muuta luotettavaa selvitystä.

YHTEYSHENKILÖT JA LISÄTIETOJEN ANTAJAT

Sisällöllisistä kysymyksistä vastaavana yhteyshenkilönä toimii Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen aluekoordinaattori Juha Fränti, p. 029 524 7469, juha.franti(at)thl.fi.

Hankkeen valvojana sosiaali- ja terveysministeriössä toimii erityisasiantuntija Kirsi Paasovaara, p. 029 516 3012, kirsi.paasovaara(at)stm.fi. Valvoja toimii myös hankkeen yhdyshenkilönä sosiaali- ja terveysministeriössä.

Hankkeen vastuuhenkilönä alueella toimii kuntayhtymän johtaja Anita Lammassaari, p. 040 1602 410, anita.lammassaari(at)kolpene.fi.

Hankkeen yhteyshenkilönä alueella toimii kehitysjohtaja Kaisa Kostamo-Pääkkö, p. 040 5702 844, kaisa.kostamo-paakko(at)poskelappi.fi.

Lounais-Suomen aluehallintoviraston yhteyshenkilöinä valtionavustuksen käyttöä ja maksamista koskevissa asioissa toimivat ylitarkastaja Jaana Jaakkola p. 029 5018 070 ja ylitarkastaja Tuula Suvanto p. 029 5018 055, etunimi.sukunimi(at)avi.fi.

SOVELLETUT OIKEUSOHJEET

Valtionavustuslaki (688/2001). Valtioneuvoston asetus sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämishankkeiden valtionavustuksista vuosina 2020-2023 (13/2020).

MUUTOKSENHAKU

Sosiaali- ja terveysministeriön päätökseen saa valtionavustuslain 34 §:n mukaan vaatia oikaisua siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään. Oikaisuvaatimusosoitus on tämän päätöksen liitteenä. Oikaisuvaatimukseen annettuun päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019) säädetään.

Perhe- ja peruspalveluministeri

Krista Kiuru

Osastopäällikkö

Kari Hakari

Liitteet Liite 1: Oikaisuvaatimusosoitus
Liite 2: Sopimus pohja hankkeeseen osallistuvien kanssa
Liite 3: Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen muistio hankehakemusten sisällöistä
Liite 4: Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen arviointilausunto

Jakelu Hakija ja päätöksessä mainitut

Tiedoksi
THL - Projektitoimisto
Aluekoordinaattori, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos
Satu Seikkula, STM
HPO valtionavustukset
Jaana Jaakkola, LSAVI
Tuula Suvanto, LSAVI

